

Bařice-Velké Těšany | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Bařice-Velké Těšany 39 767 01
Okres	Kroměříž
Katalogové číslo	Burian 621
Katastrální území	Velké Těšany
GPS	49° 14' 24.9" 17° 24' 41.7"
Mapová značka	Německý / Objekt s kompletní technologíí
Poloha vůči obci	800 m JV od obce Velké Těšany
Číslo kulturní památky	47864/7-5882 z r.1973 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Muzeum s průvodcem
Rok stavby	1830
Rok zániku	

Stručný popis

V roce 1827 požádala obec Velké Těšany vrchnostenský úřad v Kroměříži o povolení k výstavbě větrného mlýna (německého typu). Žádost byla vyřízena kladně za pouhých 10 dní! Obecní pozemek o velikosti jednoho jitra a 800 čtverečních sáhů zakoupil za 60 zl. a mlýn postavil v roce 1830 Josef Bartoň. Za provozování živnosti musel platit 5 zl. vrchnosti a 54 zl. obci. Již za rok však zemřel. Potom mlýn několikrát změnil majitele a jeho cena vzrostla z 400 zl. v roce 1834 na 3 300 zl. v roce 1874. Až v roce 1889 koupila mlýn rodina Paterů, která vlastnila mlýn až do roku 1968. V srpnu 1890 byl mlýn větrnou smrští vyvrácen. Mlynář Josef Patera ho znovu postavil a zdvojnásobil základní nosné trámy tj. podešve a apoštoly, což je vidět dodnes. Výnos z větráku nemohl uživit jeho početnou rodinu (měl 11 dětí), a tak přikoupil pozemky a věnoval se zemědělství. Mlynářství bylo navíc.

V roce 1941 byl mlýn zapečetěn. Mlynář však zákaz nedbal a mlel načerno pro místní občany dál. Po zatčení gestapem za spolupráci s partyzány zemřel na Pankráci v cele smrti v roce 1944. Po osvobození již mlýn nefungoval a památkový úřad zabránil v roce 1946 rozebrání mlýna na topení. Mlýn však chátral dokud ho neodkoupil ONV v Kroměříži. V roce 1972 začala oprava, která skončila v roce 1979 otevřením mlýna pro veřejnost. Mlýnem již nejde otáčet proti větru, má však zachované jedno mlýnské složení poháněné shora. Rozměry mlýna jsou 5,65 x 5,60 m, výška 10,4 m. Větrné kolo má průměr 14 m a čtyři křídla, každé o ploše 6,7 m². Střeška je sedlová s polovalbou krytá šindelem. Palečné kolo má 92 palců a průměr 3 m. Mlýnské kameny mají průměr 1,2 m, výšku 25 a 20 cm.

Mlýn je dobře udržován a vytváří hezkou dominantu na severních svazích Chřibů. Patří Muzeu Kroměřížska a je veřejně přístupný s průvodkyní, která je potomkem mlynářské rodiny Paterů a bydlí ve vedlejším stavení.

Historie

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Bartoň Josef 1830
- ONV Kroměříž 1972
- Páter Ferdinand 1946
- Páter Josef 1944
- Patera Josef 1889

Architektura

Stav nemovitosti

Dochován bez nežádoucích přestaveb

Typ

Německý

Dominantní stavební konstrukce

Dřevěná

Historické prvky**Exteriér**

- Krov
- Natáčení (mlýna, střechy, turbíny)
- Schodiště
- Umělecké prvky (Upřesnění:)
- Vikýř pro hřídel
- Interiér
- Schodiště

Parametry

Rozměry mlýna jsou 5,65 x 5,60 m, výška 10,4 m. Větrné kolo má průměr 14 m a čtyři křídla, každé o ploše 6,7 m². Střecha je sedlová s polovalbou krytá šindelem.

Technologie

Technologické vybavení

- Existující obyčejné složení (Počet: 1)

Popis technologického vybavení

Mlýnské kameny mají průměr 1,2 m, výšku 25 a 20 cm.

Technologické vybavení**Stopy po neexistující mlýnské technologii****Doplňkový provoz****Doplňkový provoz - popis****Historické prvky**

- celé mlecí složení
- cévní kolo
- lub
- moučná truhla
- moučnice
- násypný koš
- natáčení perutí (Jak se natáčí: přes ocas)
- paleční kolo
- svislá hřídel (Kovová)
- větrné kolo (peruté rovné)
- vodorovný hřídel - val

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníPhotogalleryZákladní obrázky

Současné fotografie - objekt v krajině

Současné fotografie - exteriér - detaily stavebních prvků

Současné fotografie - interiér

Současné fotografie -

technologické vybavení

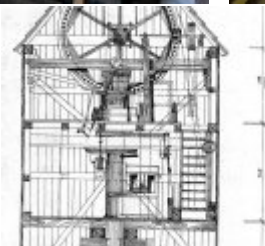

Současné fotografie - interiér - detaily stavebních prvků

Plány - stavební a

konstrukční

Historické fotografie a pohlednice

